

طاشينك
ارمنيجه يومى سياسى غزته
صاحب امتياز: هرايز دامور بابيه
"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ			
	ՏՐԿ.	ՂԵԹ.	ԵՐ.
ԷՋՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԽԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	12	20

Ձեռագրակալած ձեռագիրք եւ չին օրուր:

ՏԵՐՈՐԷՆ - ԽՍՐԱՎԴԱՊԵՏ
Z. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ
10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԵԼԵԹԵՆ ՍԵՋ

Իտալիոյ դիրքին ճշգրտելէն ի վեր, բաւական կ'զբաղեցնէ զանազան երկիրներու մասովը Ռուսմանիոյ յատկապէս լուսնիք ուղղութեան խնդիրը:

Պաշտօնեան ցարդ չէզոք մնացած կառավարութեանց վրայ մեծ տպաւորութիւն մը ըրած է Իտալիոյ բանակը լեւազան, պարտական, ուսումնական եւ հեղինակական թիւերը թեր ու գէժ կ'զբոն օրուան կայսրութեան վրայ եւ իրենց կառավարութեանց բանակը ուղղութեան վրայ: Սերպիա գեղեցիկութիւն կը յայտնէ Իտալիոյ եղած գիշորութիւններուն եւ անոր աշխատանքները երկրորդական վրայ տարազանքի ըլլալը: Գերմանիոյ թիւերն ալ մասին, անշուշտ յաղթութեան մը պարագային:

Ամենէ աւելի կասկածելի կերպի վէթ առայժմ, Ռուսմանիոյ բանակը ընթացքը: Ասիկայ ամիսներ առաջ Իտալիոյ եւ Ռուսմանիոյ միջեւ անցած ու դարձած յարաբերութիւններն երբ աչքի տեսնուի անոնք, ապա կը տարբերը կասկածելու որ Ռուսմանիոյ մասնաւոր արմատը գրութիւններով կապուած է Իտալիոյ հետ, եւ թէ՛ Իտալիոյ պատերազմի մասնակցելու պարագային, Ռուսմանիոյ պաշտօն մը ունի, ըստ այնմ շարժելու թիւրս պատերազմի մասնակցելու կամ ուղղակի հակադրութիւն մը ի գործ գնելու համար: Պաշտօնի վրայ:

Յունաստան՝ որ պահ մը կարծուեցաւ թէ Համաձայնութեան հետ է, իր վերջին ընթացքով ցոյց տուած թէ անոր հետ չունի միասնական վէճերէն: Կ'ստանա՞նք ինքնուրուշտ շարժումները ասպարէզ մըն է այս առթիւ, ասիկայ միւս կողմէ կասկածելի աչքերով կը գիտէ Պաշտօնի հետ եւ անոր հանդիմանական ուղղութեան վրայ արթննալ կը հսկէ, վախճալով անորմէ յանկարծ յարձակում մը չլինել:

Այս երկու կառավարութեանց բնական լիքը ընթացքը մինչեւ որ չարաբանի, ոչ մին է ոչ միւսը կրնան քաջ մը առնել գէշի Զինակցութեան կամ գէշի Համաձայնութեան, տարբեր խնդիր, եթէ իրարու հետ համաձայնութիւն իրարու հակադրութիւններ ընեն, իրենց գեղեցիկ գիշորութիւնները մէկ կողմ գնեն եւ իրարու ձեռք կարգաւորեն, այս կամ այն կողմին յարելու կամ իրենց չէզոքութիւնը հաշակելու համար, եթէ այս տեսակ բան մը պատահի՝ այն մասնակցութեան թիւերն ալ հսկէ, իրենց գործին վեր մը ստանձնէ:

Պատերազմի մասնակցութեան գիւտանալէն ետք ընդհանրապէս կ'ընեն եւ խօսքը թողանալին ու ասիկային կ'մնայ, բայց ներկայ պատերազմին մէջ թէ մին եւ թէ միւսը անընդհատ կ'գործեն, ինչպէս ցոյց կուտան վերջին գէշքերը, հետեւաբար մինչ մէկ կողմէ պատերազմը կառավարութեամբ պիտի շարունակուի միւս կողմէ գիւտանալէն ետք եւ իրենց բանակցութիւնները պիտի շարունակեն, արդ՝ խնդիր է թէ ո՞ր կողմի գիւտանալէն ետք պիտի յաջողին իրենց յատկապէս կարծիքները յարմարեցնել Պաշտօնի եւ Յունաստանը, անշուշտ մասնաւոր տպաւորանք ցոյց պիտի տայ, երբ որ Ռուսմանիոյ վերջն եւ ճշգրտի:

ՆԵՐՄԱՇՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԻՈՅ ԵՒ ՄԱՐՄԱՆՈՅ ՄԻՋԵԻ

Աւելորդ նկատելով մասնաւոր պատերազմի մը նիւթ ընել «Գործերու նախապատրաստութիւն»ը, համառօտիւ ասպարէզ միայն ըսելու կը համարեմ, թէ յարգոյ յողովարարը այս անգամ ալ իր նախապէս ըսածները կը կրկնէ, սխալ մամբ նախապատրաստութիւն կոչելով այն հանգամանքը՝ որ յառաջ կուգայ զարուստ փոփոխացած զարգացած չհասկցուի՝ մարդկութեան քաղաքներէն (քաղաք) եւ քիչ մըն ալ սովորութեան կամ նորմալութեան ազդեցութիւնէն, եւ որ գիտական թէ խառնատարական գետնի վրայ որեւէ կշիռ չունի: Մեր խօսքը ուղիղ, բնական, անպաշտօնեան մասնաւոր հոգեբանական այն սկզբունքներ վրայ էր, թէ «ամէն գոյն իր տեղը հաճելի է»: Ծիւղը խօսելով մեր գոյնը ըսածը լոկ երկրային ճոճում մըն է, որ սեռականութեան նկատմամբ միութիւն մ'ըլլալով կառարակութեամբ պարագային իւրաքանչիւր մաս ընդունուած պայմաններու մէջ ամբողջն տարբեր ներգործութիւն մը չի կրնար ունենալ:

Տխար Պ. Ե. Վ. գրութեան մէջ յիշատակուած պարագայ մը ասիկայն, առիթ կ'ընծայէ ինծի անուղղակի միջոցներով մարդկային հոգին ճանչնալու հիման վրայ, եւ շատ մը գիտուններու եւ մասնաւոր հոգեբան Եւգենիոս Լատոյի տեսութեան համեմատ՝ պարզելու խնդիր հետաքրքրաշարժ իրողութիւն մը:

Երբ մենք ուշի ուշով ուսումնասիրենք բնական պատմութիւնը, մէկէն աչքերնու կը զարնէ այն ներդաշնակութիւնը՝ որ կայ էակներուն մարմնական ձեւին եւ անոնց գոյութեան եղանակին միջեւ: Այս խորհրդաւոր կապը բանիմաց գիտողին կը յայտնուի այնպիսի բացարձակ կերպով մը, որ կրնայ այս սկզբունքը օրէնքին վերածել եւ անվստիքէն կանխտեսել, թէ այս կազմուածքին այնինչ հանգամանքները կը վերադարձնեն, եւ թէ արուած յորինուածք մը ճշգրիտ եւ անհրաժեշտ հակամակերտ՝ ասորի նշանն է: Կապակցութիւն ձեւի եւ բարդութեան միջեւ այն է մասնաւորութեան օրէնքը:

Այս օրէնքը կը պատշաճի գերազանցապէս մարդկութեան: Մարդուն վրայ՝ երեսի գծերուն արտապատկերները, այս միեւնոյն գծերուն արտապատկերները, մարմնայն արտաքին ձեւը, ամբողջ բարդական էակին ճիշտ եւ հաւատարիմ թարգմանութիւնն են:

Իմացութեան կոչած են այն գիտութիւնը՝ որ նպատակ ունի գէժքին արտապատկերութեան եւ մարմնայն արտապատկերութեան ուսումնասիրութիւնը: Այս գիտութեան առարկան համարիլ է ուրեմն անհատներուն բարդական ներկայութիւն իրական ծանոթութեան:

Արարածներուն այնքան բազմաթիւ ասիկ ձեւերը, իրենց ներքին էութեան արտապատկերութիւնքն ըլլալով՝ պաշտօն ու նին իւրաքանչիւր անհատի վրայ որոշիչ նշան մը գնելու, որ անոր անձնաւորութեան կնիքն է, որ հայելին է՝ ուր կը ցոյանայ անոր բարդական էութիւնը: Զեւերու եւ նշաններու խորհրդաւոր ուսումնասիրութեան հետամտող խնամատէրին համար գիտութեան վերջապահութիւնը, մարդուն ընդունակութիւնները յայտնող, անոր ձգտումներուն, հակամարտութիւններուն, վերջապէս անոր լուսնի:

Կամ գէշ յատկութիւններուն՝ զոգտանքը պարզող լեզու մըն է: Մարդս՝ իր գէժքին վրայ եւ իր անհատին մէջ կը կրէ իր արտաքինութիւններուն անշինջ նշանները եւ իր կարողութիւններուն եւ անհատական ազատութեան ազդէ կամ գէշ գործածութեան անտարակուսելի վկայութիւնը:

Կատարեալ յարաբերութիւն մը կայ մարդու մտածման եւ իր էութեան, իր ձեւին եւ ընդունակութիւններուն միջեւ, եւ կրնանք ըսել ճշմարտապէս, թէ խնայականութիւնը եւ հոգին նիւթին վրայ անհոգ կնիք մը կը դրոշմեն: Անոնք կերպով մը զայն իրենց կազմարարի վրայ կը թափեն: Զեւերու շատութիւնը ուրեմն ուղղակի յարաբերութիւն ունի հոգիներու աշխատանքին հետ:

Չոր մարդուն գէժքը կը կրէ իր գէշ բնազդներուն եւ մեղապարտ գործերուն անմիտելի նշանները: Ընդհանրապէս բարի մարդուն գէժքը կը կրէ անմեղութեան այնպիսի գործ մը, որուն նկատմամբ չարերուն ամբաստանութիւնները ու գրաւորութիւնները ազդեցութիւն մը չեն կրնար ընել:

Ե. Գ.

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒՍ ՊԱՏԵՐԱՄՁ ՀՈՋԱԿԵՅ

Աւատրիոյ գէժ Իտալիոյ պատերազմ հաշակելը, ամէն պարագային պատճառ պիտի հանգրաւանար նաեւ Գերմանիոյ՝ Իտալիոյ գէժ պատերազմ հաշակելուն, եւ ուրիշ կերպ ալ չէր կրնար ըլլալ: Աւատրիոյ երբ անցեալ տարի Սերպիոյ գէժ պատերազմ հաշակելին եւ Ռուսեր Սառքիացուն գէժ, Գերմանիա ինչպէս մղուեցաւ: Աւատրիոյ գոյութիւնը պաշտպանելու համար, նմանապէս այժմ երբ Իտալիա Աւատրիոյ գէժ հաշակեց պատերազմը, Գերմանիա գործեալ միեւնոյն գերով Իտալիոյ գէժ ստիպուեցաւ պատերազմ յայտարարելու:

Աւատրիոյ գոյութիւնը միշտ հարց մը եղած է Գերմանիոյ համար, Գերմանիա իր գոյութիւնը քիչ թէ շատ կապուած է Աւատրիոյ գոյութեան հետ: Իտալիա հաշակուած երբեք մեծ պետութեանց հետ գիւտակցած ըլլալուն, երբեք չէր ուղիւ Գերմանիոյ գէժ իր յարաբերութիւնները խղել, բայց Գերմանիա միւս կողմէն չէր կրնար ուրիշ կերպ քաղաքականութեան մը հետեւիլ: Այն վայրկեանին երբ Իտալիա պատերազմ հաշակեց Աւատրիոյ գէժ, Իտալիա գիտել թէ իր այս ժեշքը նաեւ պատճառ պիտի հանդիսանայ Գերմանիոյ պատերազմ հաշակելուն, բայց ինչ օգուտ որ վայրեն յոյսեր եւ պարզուն քաղաքականութիւն մը զայն մղած էին այս վտանգաւոր խաղին մէջ:

Ամէն կողմ հարցում մը կը ընջի, թէ Իտալիոյ եւ պատերազմի մասնակցութիւնը ինչ ազդեցութիւն պիտի ունենայ արդեօք ընհանուր պատերազմի կապութեան վրայ: Այս մասին ասիկայն, գէժ մերձուոր պատասխան մը եւ կամ գաղափար մը յայտնել զինուորական մասնակցութեան գործն է:

Յարց հաստատապէս չենք իմացած թէ Գերմանիա ու Աւատրիա որքան ջոքը եւ ինչ պատրաստութիւններ կարգաւորած են իտալական սահմանադրութիւն վրայ, եւնի մը որ միայն քիչ թէ շատ յայտնի է՝ սա է թէ, աւատրիոյ միացեալ ուժեր պիտի ուղին անմիջապէս սահման հարուած մը տալ Իտալիացոյ գլխուն:

Ըստ այս որոշման, իմաստ պէտք է սպասել սահմանադրականութեան վրայ կառուր գէշքերու: Երբեք Համաձայնութեան կողքին Իտալիոյ պատերազմի մասնակցութիւնը անտարակոյս պաշտանեան տէրութեանց վրայ ալ մեծ ազդեցութիւն պիտի գործէ: Թէ Իտալիոյ պատերազմի մասնակցութիւնը՝ կուտող եւ կու կողմանց հաւատարակութեան վրայ ինչ ազդեցութիւն պիտի գործէ, այդ մասին եւս կարելի չէ կարուել բան մը ըսել, պէտք է քիչ մը եւս ժամանակ անցնի որ, կայսրութիւնը մի քիչ պայծառանայ:

Այն պատճառներն ու նպատակները որոնք Իտալիան Երբեք-Համաձայնութեան կողքին պատերազմի մղեցին, ամենէն աւելի Յունաստանի վրայ ազդեցութիւն պիտի գործեն, բայց անշուշտ այս նոր դիրքերը հաւատարապէս նաեւ իրենց ազդեցութիւնը ունեցած են Ռուսմանիոյ եւ Պաշտօնի քաղաքականութեան վրայ: Պաշտօնի պատերազմի մասնակցութեան հետեւեալով, յայտարարեցին թէ այս գէժքն ալ չպիտի յաջողի փոխել իրենց չէզոք դիրքերը, բայց այս անգամ որովհետեւ խնդրին հետ ստատիկ կապակցութիւն ունին, համաձայնութեան պետութիւնը ստիպէն օգտուելով, իրենց զրոգանքներուն նոր զարկ մը տուին պաշտաններու մէջ, եւ ասիկայն բնական է որ Զինակցութեան պետութիւնը անտարբեր չեն մնար այս նոր կացութեան առջեւ: Թէ արդիւնքը ինչ պիտի ըլլայ, չենք գիտեր:

Կացութեան այնպէս կը հասկցուի թէ, պաշտանցիք ալ Իտալիոյ պատերազմի մասնակցութեան հետեւեալով, կ'ըստպասեն գէշքերու ստանալիք ձեւին ու կերպին ինչպէս նաեւ կացութեան պայծառացման Երբեք կողմերն ալ, կացութիւնը իրենց նպատակները ընելու համար ամեն ջանք պիտի թափեն:

Անկասկած վտանգը որքան բազմաւոր գերմանի կողմը ու ունի ալ նոյնքան պիտի ստատիկանայ, Գերմանիա ու Աւատրիա այն պահէն սկսեալ երբ կը կասկածէին Իտալիոյ դիրքէն, անոր համեմատ պատրաստուեցան, երկու պետութիւններն ալ արդէն Իտալիոյ համար յատկացուած մասնաւոր ուժեր ունենին:

Կասկած չկայ թէ երբ Իտալիա գիւտակցութեան հանգէտ հաւատարիմ մնար ցլիւղ, Գերմանիոյ ու Աւատրիոյ համար այդ մեծ օգուտ մը պիտի ըլլար, բայց պատերազմի պարագային իսկ պատրաստ գտնուող այս պետութիւնները, ըստ կասկածայն պիտի ջանան ընդհանուր կացութիւնը իրենց նպատակները իրականացնելու: Այս կէտին շուրջ եւս խիստ հաւանական է որ երկուսի գիւտակցութիւնը յաղթական հանդիսանայ: Մինչեւ վերջին պահը, իտալա-աւատրիո-գերմանի թշնամական գործուղութեանց մասին որոշ լուրեր չեն հասած, եւ ասիկայն կը յուսանք որ վաղը կամ միւս օր այս մասին վճռական բան մը ըսելու համար կարելի լուրեր պիտի օրհնանք: Ամեն պարագային պէտք է քիչ մը եւս սպասենք:

ԲԵՐՈՅԻԻ

ՄԻՆԵՄԵ ԲԵՆԵՍ

Բեմի վրայ ցուցադրուած արամներէ ամենէն արտաւայելի եւ միանգամայն աւանդական ծովային դարձեալ, կրնանք կոչել զայն, Ս. Երկար մասերու բաժնուած, բեմայրութիւնը հիմնադրելով «Խառնապան պարը» ներկայացուած է իտալական բեմի լաւագոյն գերաստաններու կողմէն: «Բալետ»-ի արտաւայելի քաղաքականացած կերպով օգտուել է, չնորհիւ տառնեալ մը հովհաննիսներու:

Ազգային Անցուդարձ

Առաջնորդ Ս. Բերկ Ներայ գտնուեցաւ 311 ծնունդներու գուրաի քաշուելու գործողութեան: Կը նախապահել Վրաստան, Կուսակալը, Ներայ էին հոգեւոր պետեր գինուորական և քաղաքային բարձրաստիճան պաշտօնատարներ նմանապէս խուսն քաղմութեան մը:

Հիւանդանոցի նորընտիր հոգաբարձութիւնը երեքշաբթի օր իր առաջին նիսար գումարեց նախագահութեամբ Առաջնորդ Սրբազանի Ներայ էին Յ. Զմիւռնակեան, Ս. Տ. Գառնիկեան և Պ. Սիւրիաբեան էֆ.ները: Առաջնորդ Ս. Բերկ Ներայ խօսք տուելով շնորհակց հիւանդանոցի ունեցած կարեւորութիւնը, նմանապէս հոգաբարձութեան պաշտօնին ծանրութիւնը, մասնաւոր ներկայ տնտեսական պայմաններու մէջ և յոյս յայտնելով որ նորընտիր հոգաբարձութիւնը, իրեն գործակից ունենալով հաստատութեան ժրջան տնօրէնը, պիտի կարենայ արդարացնել իր վրայ դրուած յոյսերը, կործութիւն և յաջողութիւն բարեմակցեց ի վերջոյ գիտանիքներով անոնք, որոնք ընտրութեան ձեռնարկելով, բնորոշուցան Յ. էֆ. Զմիւռնակեան՝ Առաջնորդ, Ս. էֆ. Տ. Գառնիկեան՝ Առաջնորդ, Պ. էֆ. Սիւրիաբեան՝ Գանձագետ, Ա. էֆ. Գառնիկ՝ Մատակարար: Որոշուեցաւ շարքի միջոցով կանոնաւոր նիստեր գումարել ամեն ուրբաթ:

Հացի միջազգային ընկերութիւնէն առաջնորդարան եկած նամակէ մը ցուած կ'տեղեկանանք որ յառաջիկայ Յունիս 1էն (Ն. Տ.) սկսեալ պիտի գաղթեցնեն հացի առաքումը: Ինչպէս կ'յիշուի Հացի միջազգային Յանձնաժողովը նախապէս օրական 90 հաց կ'գրկէր ազգատախանային, զոր երկու ամիս առաջ 45ի ինքնուրուցած է և այժմ ալ բոլորովին կը գաղթեցնէ: Աւելորդ է ըսել որ ընկերութեան օժանդակութիւնը մեծ քաջալերման էր այդատարանային համար, որ հիմա ի հարկէ շատ աւելի մեծ նեղութեան մէջ պիտի գտնուի, նկատելով որ մէկ կողմէ ազգատաք թիւը զգալապէս կ'աւելնայ, իսկ միւս կողմէ հասոյթները երթալով կ'աղտոտուի: Իրայ այս ցուալի կացութեան մէջ մենք ևս մեր կողմէ աւելորդ կ'զարմանք որ և է կող ուղղելու մեր մեծահարուստներուն իրենց մարդատրական պարտականութիւնը կատարելու հանդէպ մերկ և անօթի թշուառներու:

— Հոգ. Որբ. ընկ. նուիրած է օր, Սրբուհի Ազգաբարձան մէկ օմբ. ոսկի իր մօր մահուան առթիւ:

ՄԻՆԵՄԱ ԸՍՏՂ

1. Պէրարի մէջ կայարանը. — 2-6 կարմիր հոգմազայքը. 7. Հնդկին վրէժխընդրութիւնը. — 8. Պէպի հոտառութիւնը:

«ԴԱՇԻՆՔ»Ի ԹԵՐԹՈՆԸ 248

ԲԵՆԷԼ ԶԱՅԷԱՅՈՒ

ԲԱՐՏԱՆԱՆԵՐԸ

Փսոսթա Պսոսթա

ԼԵՔ

ՄԱՐՇՆՈՒԱԹԻ ԱՆՏԱՌԸ

Պանդոկապետահին, հակառակ ջերմ կիզեան մը ըլլալուն, ինքիքը չէր կորսնցներ, ուստի գրամները ժողովելով՝ հրաման մը տուաւ սպասարարներէն մէկուն Բանի մը վարկեան յետոյ Բարտանան կը նետուէր ձիու մը վրայ ուրուն լաւ վազող կենդանի մը ըլլալը մէկ ակնարկով հասկցաւ:

— Նորէն հոս բերէք մարդը որ կախուի, զոչեց պանդոկապետահին այն վարկեանին որ տարիւրը արորչու կը մեկնէր: Եթեմանէն ծանրուն վրայ:

Բարտանան քիչ ժամանակէն տեսաւ որ հորիզոնին վրայ կը նկատուէին տեւրեւորակ ծառերու զանգուածի մը առաջին շարքերը որոնց մերկ ճիւղերը, արտասուակից բազմակներու նման կը զարթուէին տխրամած երկինքին մէջ:

Քաղ. Վերջին Լուրեր

«Պաշտօն Պարտ և Եզրի» բերքերէն

Գերման թերթեր կը շարունակեն խմբագրականներ հրատարակել որոնց մէջ անոնք Իտալիոյ գէմ ստալիկ լեզու մը կը գործածեն:

*, «Պէրլինէր Թախէպիտ» կը գրէ թէ Գերմանիա վատահոլութեամբ գէմ կը գնէ, իր նախկին գինակցին բռնած գիրքին ստեղծած կացութեան: Իտալիա, կըսէ միեւնոյն թերթը, խորուած է այն ծամբուն մասին որուն ինք պիտի հետեւէ: Այն պահուն երբ Իտալիա միջամտեց Երեւան-Համաձայնութեան ուժերուն փրձացման վարկեանէն էր ճիշդ: Այս միջամտութիւնը պատերազմը պիտի ընդլայնէ: Բայց անհաւանական է որ ան յաջողի վճռական ելքին վրայ սեւ աղ-գեցութիւն բանեցնել, կեղքակացնէ այս թերթը:

*, «Լոքալ Անցալէր» կը գրէ թէ Գերման և սուսորական բռնակներ, շարունակելով իրենց յառաջխաղացումը գրուած են Բալքանի տարածքներու տարաքին գոտին:

*, Հոսի կը տեղեկացնեն թէ Աստի գութն ու Թորինիոյ կոմսը հրամանատարներ անուանուած են Իտալիական բանակին: Այս երկու զօրավարները անմիջապէս մեկնած են սահմանադրուի:

*, Սօֆիոս կը ծանուցանեն թէ ըստ թամպուլովիստներու կուսակցութեան պետ Մ. Կէնտաիէֆ, միացած է սուսաւերներու և կը խորհի սուսա-պուլիարական համաձայնութիւն մը կնքել: Մ. Բէթքօֆ, Մ. Կէնտաիէֆի այս գիրքին հետեւեալով անոր նշանակ մը ուղղուած է սուսակապէս յարձակելով անոր գէմ և զայն գաւաճան կոչելով:

*, Կ. Պոլսոյ տատրո-հուսդարական գեապանատունը վիճեալ հասած հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է.

Ուեկ կարեւոր փոփոխութիւն չէ նշմարուած ընդհանուր կացութեան մէջ: Հարաւային Կալիֆոնիոյ մէջ ծախսամարտներ միշտ կը շարունակուին: Քիւլցի յեռնային հոգմապետ մէջ մղուած կը սիրենք ընթացքին գրաւեցինք 3) Ռուս սպաներ և 6300 զօրք:

*, Սօֆիոս Սօֆիոս կ'իմանայ թէ Երեւան-Համաձայնութիւնը նոր առաջարկներ պիտի կատարէ պուլկար գահ-լիճին:

*, Իզմիրի տատրիական հիւսպատարարի հասած է հետեւեալ զեկոյցը. Մայիս 25 թուականաւ, «Լիւսիստուր կացութեան մէջ ուեկ փոփոխութիւն չէ պատահած, Ետրազմով և Տիւիսթիւրի վրայ սուսական յարձակումներ կը մղուած են ինչպէս ցարդ թշնամին մեծ կորուստներու ենթարկելով: Նմանապէս ծախսուած են սուսերու Բուրի և Ձեր-նովիի գէմ կատարած յարձակումները:

Մարշալարի անտառն էր որուն մէկ ծայրէն միւսը պէտք էր անցնէր:

Հետապնդումը կատարել կը զառնար: Ձին, իր հեծեակին սրունքներուն երկաթէ ճնշումին տակ՝ գէպ յառաջ կ'ոտտուէր և իր շուրջը փրփուր կը ցայտեցնէր: Բարտանան, ամբողջ, թամբին վրայ հակած՝ կարծես իր ձիուն հետ մէկ մարմին կը կազմէր և իր բոցալուստ ակնարկով ճամբան կըսպասէր:

Բանի վարկեան կար որ անտառ մտած էր: Հաճաքի և կնճիւրի անտառը ուրուայնոր կեանքով մը կը վերակենդանանար իր շուրջը: Յարախները խոյս կուտային իր ետեւ՝ սպիտակ ուրուականներու նման: Յառաջ, Ձին կատտուէր, օղը կը ճեղքէր և անշուքեւոր կը լուրէր: Իր խաղաղ և կարուկ շունչէն յայտնապէս երևան կուգար՝ գերազայն ճիւղ:

Յանկարծ Բարտանան զլիւն մինչև ոտքը սարսուռ մը զգաց և մեհալի մը պէս տարուկեցաւ. իրմէ քիչ մը գէպի առջև, անտառին մէկ զարմանալիքին և տեղէն ձիու մը վրնջիւնը լսեց... Երկու վարկեան ետքը նշմարեց ձիաւոր մը որ իր առջևէն կը վազէր, և սոսկալի, վազ-բազ, ահաբիւռ ժպիտ մը զարկեց իր շրթներէն: Այդ ձիաւորը Մարշալին էր...

Քիւլցի լեռներուն միջոյն մէջ 1500 սուսեր գերի բռնեցինք:

— Մայիս 26ին տատրիական հիւսպատարարի հասած է հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցը, Բարտանան ազգամաքուտի վրայ թշնամութիւնը յայտարարուած են, որոնց սկսած է թիրախ սահմանադրուի միջոցով կէտերուն վրայ փոքր ընդհարումներով: Թշնամի հեծեւազօրքեր երեքսած են Սիւսապետի մէջ, սահմանադրուի վրայ Մեր տարմիղը պատերազմի հռչակման հետեւեալ գիշերը թշնամութեանց սկսաւ Իտալիոյ արեւելեան ելքերէն գէմ, վեհեակի և Պարզէթի միջոցով և յաջողութեամբ ուժեղացուց: Բայց զինուորական կարգ մը կարեւոր վաշերը Միտամանակ կերպով մեր ջրօգնուէր պոփանիւր նետեցին Քիստալ վալի օգնուէրու կայանին գէմ Անքոնի գինուորական հաստատութիւնը ու վեհեակի գինուորական մեծ կորուստներ ունեցած են:

ԺՈՂՈՎՈՒԴԻ ՍԻՆԱԿԸ

ՄԱՀԱԳՈՅԺ

Անցալ Կիրակի օր ողբեցաւ Պ. Պարոյ Գույումիսանի ղոյակոյցին վայ հետեւալ հակիրճ գործունակութիւնը, որ գրի առած է Քուրբեքի ծանօթ ուսուցիչ Մարտա Նի. Փափակեան, կարգացած է հանգուցեալին ընկերներէն Պ. Լեւոն Գառնիկեան, զոր կ'հրապարակէր իրեն միջնաբերդին մը ողբեցաւ պատմիկ ծնողքը:

«Սիւրեյի Պարոյ».— Ահա յանկարծ կ'լքես մեզի, զու ալ կ'հետեւա այն շաւիղին ուրիշ գացած են մեր նախնիքները: Բայց ինչու այսքան շուտ Մենք եկած ենք բոլորեւելու քու հոգեկոյտի շուրջ մեր վերջին յարգանքը մատուցանելու: Դու որ հազիւ 19 զարուներ լուրսը էիր ահա կ'լքես ծնողք, կըսայինք ու քայքայ, աղապարհներ ու բարեկամներ և կ'երթան հանգչիլ յաւիտեան կանոնութեան մէջ: Ո՛հ, արեւօք ինչու այսքան շուտ զգուցար կեանքին և զ'հետեւեալ մեզի խոր սուգի մտանկով զմեզ:

Դու, սիրելի Պարոյ, փոքր հասակից եղար քու պաշտօնից և զրազմով անձնուէր և հոգածու, ամենքը գոհ ձեռնով: Դու աղիւ հոգի մը և բարձր սիրտ մը կ'կրէիր, անհունապէս վեհանք, բարի և հաճոյակատար, բոլոր ծանօթներուց, ուրախութիւն փառելով ամեն կողմը:

Մարդիկ մանուկ թէ երիտասարդ, հասուն թէ ծեր, ամենքն ալ մահուան դատապարտուած են և պիտի հպտապին երկնային որոշման և վաղ կամ ոչ պիտի հետեւին քու շաւիղի, բայց կան մահեր, որոնք տխրաւիթ են, քանի՜ քանիներ լքած են իրենց սիրելիները և զացած են յաւիտեական աշխարհի մէջ: Մահուան զղբեցուցիչ և անդամանելի վերքեր բռնալով մեր սրտերուն մէջ, այսպէս ալ քու մահը խոցոտեց մեր սիրտերը հոն աւերներ զործելով:

Մարշալը քառամբակ կը քշէր ձին՝ առանց զուլսը ետին գործնելու: Գիտէր որ մէկը զինքը կը հետապնդէր: Գիտէր որ այդ հետապնդողը նոյնինքն Բարտանան էր... Գիտէր որ պիտի մեռնէր... Սրբաշու կը վազէր, կամ աւելի ճիշդ՝ կը թողար որ ձին քշէ ամեն զինք՝ առանց նոյն իսկ խթանի հարուածներ տալու անոր:

Բաշնութիւն և կորով կ'անդամանային իր մէջ... Տանքովից տարիէ ի վեր իր զլուսն վերեւ կախուած զարեւի սպասակները վերջապէս պիտի պայթէր ուրիշ... Այս հետապնդումը վերջ պիտի գտնէր ուրիշ... Մարշալը այս բաները կը մտածէր տարտամ ու չփոթ կերպով...

Իր գիտիկ նման ամբողջ գէմքը առնէր առնէր անհիւ կծկումներ կուսներ... և երբեմն ալ իրեն այնպէս կը թուէր թէ իր սիրտը կը գաղթէր բարախի, յետոյ յանկարծ այդ սիրտը կըսկէր ու ժողովէր տրոխի իր կարծիքին մէջ, և կ'առաջարկէր խելոյից, շրթներէն...

Տեսալ մը անընդհատ հեծեմանք խոյս կուտար Մարշալի շրթներէն: Այս վարկեանին անիկա կը կրէր այնպիսի զարհուրելի տարտամ մը զոր երբեք կրած ըլլայ մարդկային ուղիղ մը:

Տանքովից տարիէ ի վեր Մարշալը կը

Գաղթի, ո՛ր Պարոյ, հեռացար մեզմէ, բայց մենք չպիտի կրնանք հեռանալ քու շրթմէ, սակայն մեր սրտերուն մէջ քանդակեցիր քու անմահական յիշատակը, մեր արտասուածքը աչքերով կ'ողբանք քու կորուստը:

Յարգանք քու յիշատակի, հանդիսաքու անհիւներու, երկնային միջնաբերդին քու սիրելիներու:

Տեղական Լուրեր

ԻԶՄԻՐԻ Գրգ զօրաւորակի հրամանատար Վահմ. Բէրթէվ փաշա, Իզմիրի և թեմօրէնց զինուորական հրամանատար Ճէմալ փաշա, Արգ զօրաւորակի սպայաւորակ պետ Ալի Զէքիէթ պէշ և սպայաւորակ այլ անգամներ Մէնէմէն մեկնած են իսկ երկնային գէմ վերադարձած են քաղաք: Ստամբուլին հանգիպած կայարաններու մէջ ժողովուրդը զինուորական այս մարմնայն հանգչեալ, եւանդուն ընդունելութիւններ ցոյց տուած է:

ԻԶՄԻՐԻ զօրահաւաք մասնաճիւղի նախագահ Ահմէտ Համիթ Պէշ մեզ կը հաղորդէ հետեւեալը.

Անոք որոնք կրճատեալ զինուորական ծառայութեան ենթակայ ըլլալով իր պահեստի սպայ պատերազմական վարժարան զրկուած են գիտութեան ու ուսման տեսակէտէ անկարող համարուելով և ետ զրկուած ըլլալով կը մնան այժմ իրենց տուններու մէջ, այսպիսիք պարտին 24 ժամուան մէջ զինել պէշէր փողոց Իզմիրի զօրահաւաք մասնաճիւղին:

ՀԵՌԱԳԻՐ

(Տեղական բերքերու)

Կ. ՊՈԼԻՍ. Մայիս, 26.— Թիրալի իտալական սահմանադրուի վրայ թշնամութեանց բացումը յայտարարուած է: Իտալացի հեծեակաբան զօրաւորակներ նշմարուած են Սիւսապետի մէջ, որ կը գտնուի ծովեզերեայ սահմանադրուի վրայ: Աւստրո-հունգարական տարմիղը, պատեւրազմի յայտարարութեան հետեւեալ գիշեր թշնամութեանց ձեռնարկած է: Իտալիոյ արեւելեան ելքին գէմ գործելով: Տարմիղը կրայ բացած է վեհեակի և Պարլիթի միջև գտնուող զինուորական զիրքերուն գէմ: Ջրօգնուէրու տարմիղի մը պոփանիւր նետած է Քիստալ վրայ: Անքոնի զինուորական հաստատութիւնը ու վեհեակի զինարանը վնասուած են:

ՆՈՅՆ. — Տարտանել կը ծանուցանեն թէ իրադիկ աղբիւրէ մը տրուած տեղեկութեանց համեմատ անգլ. «Թրայքի» յաճախուր թորփիլահար եղած է: Անգլ. զրահաւոր ընկերմը է երկկ կէսօրին, Տարտանելին առջև «Թրայքի» ունէր 12000 տարողութիւն և 1400 ձիու ուժ:

Վախար... կը վախար Բարտանանէն կը վախար ոչ թէ մահէն, այլ Բարտանանի իրեն տալիք մահէն. կը վախար ոչ թէ կուսէլ՝ այլ Բարտանանի հետ կուսէլ: Եւ օրտախ մը նմանող այս մասնաւոր, անհիւ վախը՝ որ տարիներ պիտի տեւէր, հիմայ իր գերազայն ստատկութեան հասած էր...

Յանկարծ Մարշալի ձին զայնքեցաւ և ինկաւ՝ առանց վեր ելլելու փորձ մը ընելու: Մարշալի մէկ տեղը չի վնասուեցաւ ինկալու պահուն կրցաւ ոտքի վրայ ելլել:

Այլ ևս ոչ մէկ զազախար, ոչ մէկ մտածում ունէր: Իր սպիտակ շրթներէնները ջրածօրին կը զողային: Տեսաւ որ Բարտանան իրմէ երեսուն քայլ հեռու ձին վար կ'ընէր:

Այս պարագան կորովի կայծ մը արծարծեց իր մէջ՝ աշխուժով ծոցեալ, իր թամբին խորշ-ընէն տարձանակ մը հանեց, ծոցին մէկը գետին գրաւ և նշանաւ Բարտանանի վրայ: Ապա զինք չխափ և հանդարտաբար յառաջացաւ Մարշալի վրայ, և երբ տար քայլ միայն մնաց երկուքին միջև, բոստ:

— Բաշէ, բայց չպիտի յաջողիս զարնել զիս...

(Շար.)